

- [رشته ها](#)
- [مدیر گروه](#)
- [هیات علمی](#)

[دکتر علی اسودی](#)

سوابق تحصیلی

کارشناسی زبان و ادبیات عربی 1380 دانشگاه خوارزمی
کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی 1384 دانشگاه علامه طباطبایی
دکتری زبان و ادبیات عربی 1393 دانشگاه تهران

سوابق پژوهشی

مقالات

«سوگند منفی در قرآن» مجله فروغ وحدت دانشگاه مذاهب اسلامی
«اسالیب تاکید و نقش آن در تاکید حقوق زن در تفاسیر فریقین» مجله فروغ وحدت دانشگاه مذاهب اسلامی
«نقد کتاب نتکلم» مجله نقدنامه پژوهشگاه علوم انسانی
«التبریرات النحویة» مجله لسان مبین دانشگاه قزوین
«الحضور الایرانی فی شعر ابي تمام الطائي» مجله لسان مبین دانشگاه قزوین
«الأثر الفارسی فی شعر ابن هانی الأندلسی» مجله إضاءات نقدیة
«جماليات التقديم والتأخیر فی رومیات ابي فراس الحمدانی» مجله پردیس قم دانشگاه تهران
«زیبا شناسی تکرار در سوره مبارکه مریم» مجله دانشگاه فردوسی مشهد
«الالفاظ الفارسیة فی مولفات الجاحظ» مجله إضاءات نقدیة
«التنکیر وجمالياته البلاغیة فی نهج البلاغة» مجله انجمن ادبیات عربی
«نشانه شناسی واج وایفای معنا در متون تفسیری تفسیر التبیان بعنوان نمونه»
«درآمدی بر عوامل فراز و فرود تمدن نوین اسلامی» سی و یکمین کنفرانس وحدت اسلامی، آذر 96

تالیف کتاب

کتاب «فن ترجمه و تعریب کاربردی» انتشارات دارالفکر

ترجمه ی کتاب

- ترجمه کتاب الزبیدی مرتضی محطوری انتشارات دانشگاه مذاهب اسلامی

- ترجمه کتاب الامام الخویی زعیم الحوزة العلمیة انتشارات دارالصفاء

سوابق آموزشی

تدریس مکالمه، متون عربی، متون معاصر، آزمایشگاه، صرف و نحو، دانشگاه مذاهب اسلامی از 1384 تا اکنون
تدریس مکالمه، متون عربی، متون معاصر، آزمایشگاه، صرف و نحو، دانشگاه امام صادق 1385-1387
تدریس متون معاصرو تجزیه و ترکیب سطح 3 حوزه مجتمع علوم اسلامی کوثر از 1387 تا اکنون
تدریس عربی پیش از بهمن 1390 دانشکده علوم قضایی

تدریس در دانشگاه بین المللی امام خمینی دروس تخصصی کارشناسی ادبیات عرب و مترجمی عربی از مهر 1390 تا اکنون
تدریس در دانشگاه خوارزمی از سال 95
تدریس در دانشکده علوم و فنون قرآن ارشد
تدریس در حوزه رفیعه المصطفی سطح 3 و 4
تدریس در سطح سه حوزه امام حسن مجتبی
راهنمایی و مشاوره پایان نامه های رشته علوم قرآنی و ادیان ابراهیمی در دانشگاه مذاهب اسلامی

دکتر نسیم عربی

سوابق تحصیلی

کارشناسی زبان و ادبیات عربی، دانشگاه امام صادق
کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی، دانشگاه خوارزمی
دکتری زبان و ادبیات عربی، دانشگاه آزاد تهران

سوابق پژوهشی

پذیرش مقاله «رهیافت استقرایی بر ادبیات اجتهادی الخلاف مذاهب اسلامی علمی - پژوهشی، فقه مقارن، تاریخ پذیرش 2/9/95
پذیرش چاپ مقاله «آلیه الجملة الفعلية في القصة القصيرة جداً علمی- پژوهشی آفاق الحضارة الإسلامية، تاریخ پذیرش 19/1/96
الحذف في القصة القصيرة جداً من منظور نظرية التماسك، علمی - پژوهشی دراسات الادب المعاصر پاییز 95
القصص الموضوعه في العبرات؛ دراسة تحليلية، علمی- پژوهشی دراسات الادب المعاصر، پاییز 93
تحلیل و بررسی روش دکتر عابد الجابری در تاریخ گذاری قرآن کریم، علمی- پژوهشی پژوهشنامه تفسیر و زبان قرآن 1/12/95
تحلیل و بررسی مبانی رویکرد ادبی در تفاسیر تنزیلی با تأکید بر تفسیر بیان المعانی ملاحویش آل غازی، انعکاس تشیع در آثار عربی
ادبا و علمای فارس در عصرت فترت علمی - پژوهشی : پژوهش دینی، دانشنامه زمستان 95
زبان و ادبیات عربی در آثار ادبای استان فارس در عصر انحطاط، علمی- پژوهشی ادبی- قرآنی،
ترجمه

فقه الإمام جعفر الصادق(ع)، انتشارات دانش پذیر پاییز 95

روش تحقیق علمی و منابع مطالعات فقهی، اثر عبدالوهاب ابراهیم ابوسلیمان انتشارات : دانشگاه امام
صادق(ع)، بهار 94

البلاغة الواضحة في ضوء القرآن ونهج البلاغة، دانشگاه مذاهب اسلامی بهار 95

تیسیر الکتابه لطلاب العلوم الانسانية انتشارات دانشگاه مذاهب اسلامی 96

سوابق آموزشی

دانشگاه الزهرا از سال 78 الی 86

دانشگاه مذاهب اسلامی از سال 86

دانشگاه فرهنگیان (باهنر) سال 94 و 95

دکتر عاطفه زرسازان

سوابق تحصیلی

کارشناسی الهیات و معارف اسلامی، شاخه علوم قرآن و حدیث، دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران 1372؛
کارشناسی ارشد الهیات و معارف اسلامی، گرایش علوم قرآن و حدیث، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال 1376؛

مطالعات زنان، دانشکده قضایی، 1379؛

دکترای الهیات و معارف اسلامی، گرایش علوم قرآن و حدیث، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات؛

سوابق پژوهشی

مقالات

روش تربیت انسان در سیره انبیاء از نگاه قرآن کریم (مجله علمی - پژوهشی پژوهش دینی، پاییز 1385)؛

بررسی و روش شناسی کتاب کمال الدین و تمام النعمه (مجله علمی - پژوهشی حدیث پژوهی تابستان 1392)؛

عقل گرایی کارکردها و راهکارهای آن در تحول جامعه دینی از منظر قرآن (مجله علمی - پژوهشی پژوهش دینی، 1393)

واکاوی روایات سبب نزول آیات 113 و 114 سوره توبه (مجله علمی پژوهشی پژوهش های قرآنی 1394)،

گونه شناسی بحرانی در حدیث نگاری عوالم العلوم با تکیه بر جلد بیست و دو (مجله علمی - پژوهشی پژوهش نامه قرآن و حدیث 1394)،

نقد و بررسی مدخل شفاعت در دائره المعارف قرآن کریم لایدن (مجله علمی - پژوهشی تحقیقات علوم قرآن و حدیث 1395)،

واکاوی مؤلفه های تعلیم در سیره رضوی (مجله علمی - پژوهشی فرهنگ رضوی پاییز 1396)،

گونه شناسی قرائن در واژه پژوهی تفسیر مجاهد (مجله علمی - پژوهشی مطالعات اسلامی)،

روش شناسی آموزش و تفسیر قرآن در مکتب اهل بیت (ع) (مجله علمی - ترویجی سفینه زمستان 1390)؛

ساختار هندسی اعتدال در جامعه دینی با تکیه بر معارف قرآنی (مجله علمی - ترویجی مشکوه پاییز 1396)؛

مؤلفه های روش الگویی در تربیت دینی در سیره رضوی (مجله علمی - ترویجی علوم تربیتی از دیدگاه اسلام)،

مدخل مجاهد بن جبر مکی (دانشنامه جهان اسلام)؛

مدخل سوره کافرون (دانشنامه جهان اسلام)؛

رفتار پیامبر با دگر اندیشان (مجله تخصصی منهاج، زمستان 1386)،

تعامل اسلام با نمودهای مهم اخلاقی در روزگار جاهلیت (مجله تخصصی پژوهش های قرآنی، تابستان 1387)،

سلوک پیامبر اعظم (ص) در تربیت انسان (مجله تخصصی تعلیم و تربیت اسلامی، زمستان 1387)،

بررسی تناسب سوره حوامیم (بینات، پاییز 1385)،

آداب دعا در نیایش - های انبیاء (بینات، پاییز 1386)،

درآمدی بر علم تناسب آیات قصص سوره کهف،

پژوهشی در سیر انسان از آغاز تا فرجام از منظر نهج البلاغه،

ابعاد ادب پیامبر اعظم (ص)

بررسی و روش شناسی شرح نهج البلاغه محمد عبده (پذیرفته شده به عنوان مقاله برتر در همایش شیخ محمد عبده و علامه مظفر در

دانشگاه مذاهب اسلامی، (چاپ، بهار 1388)،

نقش و تأثیر معرفی الگو بر اساس قرآن و سنت در افزایش ایمان (پذیرفته شده به عنوان مقاله برتر در همایش بنیان های نظری و

روشهای عملی حفظ و افزایش ایمان دینی در وزارت دفاع (چاپ، زمستان 1391)،

گونه شناسی بحرانی در حدیث انگاری عوالم العلوم (پذیرفته شده به عنوان مقاله برتر در همایش علمی - پژوهشی کنگره بین المللی

امام رضا (ع) در دانشگاه علامه طباطبایی (ارائه، تابستان 1392)،

اصول و مبانی قرآن در تعامل با نمودهای اخلاقی و اجتماعی جاهلی (پذیرفته شده به عنوان مقاله برتر در کنگره بین المللی قرآن در

دانشگاه آزاد مشهد (ارائه و چاپ پاییز 1392)،

بررسی پیوستگی معنایی آیات سوره یس با رویکرد به علم تناسب آیات (پذیرفته شده در همایش بین المللی بانوان قرآن پژوه (زمستان

1391 و چاپ در مجله بینات).

بررسی مقارن رویکردها و تفاوت ها در صحیفه سجادیه و عرفان پست مدرن (ارائه و چاپ مقاله در کنگره بین المللی امام سجاد (ع)

مؤلفه های روش الگویی در تربیت دینی در چشم انداز قرآن و سیره رضوی (ارائه و چاپ و کسب رتبه دوم در همایش علمی پژوهشی همایش تعلیم و تربیت در فرهنگ رضوی 1394) -

تبیین روش های تعلیم در آموزه های دینی در سیره رضوی (چاپ و کسب رتبه اول در همایش علمی پژوهشی سیره رضوی 1394)،
 بررسی ارکان و شیوه های تأثیر پذیری رفتار اجتماعی پیامبر اکرم(ص) از قرآن کریم(چاپ، کنگره بین المللی غدیر 1395)،
 ساختار هندسی اعتدال در جامعه دینی با تکیه بر معارف قرآنی (کنفرانس بین المللی افراط گرایی 1395)،
 ویژگی های تمدن نوین اسلامی در اندیشه قرآنی (مقاله برگزیده در کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی مجمع جهانی تقریب 1396)،
 نقش بانوان شیعه ایرانی قرن 15 هجری در گسترش علوم اسلامی (کنفرانس بین المللی نقش شیعه در گسترش علوم اسلامی 1397).

تألیف کتاب

کرانه امید (نقش انبیاء در تغییر ساختار جامعه جاهلی) نشر سخنوران تابستان 1396

سوابق آموزشی

دانشگاه مذاهب اسلامی: دروس تخصصی و عمومی در مقطع کارشناسی و تخصصی در مقطع ارشد (از 1386)؛

دانشگاه الزهراء (س)، دانشکده الهیات دروس تخصصی (1388-1385)؛

دانشگاه شهید بهشتی - تفسیر - (1386-1381)؛

دانشگاه تهران - تفسیر - (1389)؛

دانشگاه علوم پزشکی ایران - تفسیر - (1380)؛

دانشگاه حدیث شهر ری دروس تخصصی مقطع ارشد و کارشناسی (1390-1394)؛

دانشگاه شهید باهنر دروس تخصصی مقطع ارشد (1393-1394)؛

دانشگاه علوم و فنون قرآن (اوقاف) دروس تخصصی ارشد (1395-1396)

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال دروس تخصصی مقطع لیسانس (1379-1385)؛

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، دانشکده فلسفه و الهیات دروس تخصصی مقطع لیسانس (1386-1385)؛

دکتر مرتضی قاسمی حامد

سوابق تحصیلی

کارشناسی: علوم حدیث، دانشگاه مذاهب اسلامی تهران، 1387

کارشناسی ارشد: علوم قرآن و حدیث، دانشگاه مذاهب اسلامی تهران، 1390

دکتری: علوم قرآن و حدیث دانشگاه مذاهب اسلامی تهران، 1396

سوابق پژوهشی

کتاب

1. از فرش تا عرش (پژوهشی در زندگی حضرت یوسف علیه السلام)، تهران، انتشارات جاهدی، 1385.

2. درس هایی از زندگی پیامبران اولوالعزم، تهران، انتشارات ماشی، 1389.

مقالات علمی - پژوهشی

1. استقامت و پایداری در قرآن، دوفصلنامه ادبیات پایداری، شماره 3 و 4، پاییز 1389 و بهار 1390.

2. روش ملا محمدتقی مجلسی در شرح روایات در لوامع صاحبقرانی، دوفصلنامه تحقیقات علوم قرآن و حدیث، شماره 20، پاییز و

زمستان. 1392.

3. بررسی تطبیقی فضایل اخلاقی و ویژگیهای حضرت یوسف (ع) در قرآن کریم و تورات، دوفصلنامه آموزه-های قرآنی، شماره 20، پاییز و زمستان. 1393.
4. بررسی روایات تفسیری فریقین در مسئله ازدواج حضرت یوسف (ع) با زلیخا، دوفصلنامه حدیث پژوهی، شماره 13، بهار و تابستان. 1394.
5. کارکردهای عقل در نهج البلاغه، دوفصلنامه پژوهشهای قرآن و حدیث، سال پنجاهم، شماره 2، پاییز و زمستان 1396.

مقالات علمی - ترویجی

1. شیخ طوسی و کتاب الامالی، دوفصلنامه منہاج، شماره 11، پاییز و زمستان. 1389.
2. اقسام حدیث از جنبه دلالت الفاظ در منابع فریقین، فصلنامه سفینه، شماره 36، پاییز. 1391.
3. کشف سرزمین قوم عاد از منظر قرآن و باستان شناسی، دوفصلنامه قرآن و علم، شماره 14، بهار و تابستان. 1393.
4. معرفی و نقد روش ایزوتسو در کتاب مفاهیم اخلاقی - دینی در قرآن مجید، فصلنامه پژوهشنامه معارف قرآنی، شماره 19، زمستان 1393.
5. بررسی تطبیقی روایات مواجهه حضرت یوسف (ع) با پدر، فصلنامه مطالعات تقریبی مذاهب اسلامی (فروغ وحدت)، شماره 43، بهار 1395.

مقالات تخصصی

1. نگاهی به آثار هواپرستی و التزام به آرزوهای طولانی در خطبه 42 نهج البلاغه، فصلنامه فروغ وحدت، شماره 8، تابستان. 1386.
2. نگاهی به جنبشهای سیاسی و اسلامی الجزایر در نیمه اول قرن بیستم، فصلنامه فروغ وحدت، شماره 9، پاییز. 1386.
3. گزارشی از کتاب قواعد التفسیر لدی الشیعه و السنه، فصلنامه فروغ وحدت، شماره 10، زمستان. 1386.
4. جلال آل احمد، فصلنامه همراز، شماره 4، بهار. 1387.
5. نگرشی بر کتاب المستدرک علی الصحیحین با نگاهی به زندگی و آراء حاکم نیشابوری، فصلنامه فروغ وحدت، شماره 13، پاییز 1387.
6. کارآمدترین راهکار تبلیغ دین در عصر حاضر، روزنامه عصر ایرانیان، پیش شماره 1، 26 آذر. 1387.
7. نقد و بررسی جریان توحید المصاحف در زمان خلافت عثمان، فصلنامه فروغ وحدت، شماره 16، تابستان. 1388.
8. جایگاه حدیث در تاریخ، فصلنامه نبأ، شماره 3، بهار. 1389.
9. بد حجایی و مؤثرترین راهکارهای مقابله با آن، فصلنامه همراز، شماره 5، بهار. 1389.
10. نقد و بررسی کتاب مناهل العرفان فی علوم القرآن اثر محمدعبدالعظیم الزرقانی، دوفصلنامه عروج اندیشه، شماره 1، بهار و تابستان. 1389.
11. چرا عدالت زیباست؟، فصلنامه همراز، شماره 6، پاییز. 1389.
12. بهترین و مؤثرترین روش-های تبلیغ دینی در تهران، فصلنامه همراز، شماره 7، بهار. 1390.
13. شناخت ابعاد شخصیتی سید جمال الدین حسینی؛ الگویی برای جوانان، فصلنامه فروغ وحدت، شماره 25، پاییز. 1390.
14. رویکرد کلامی - تقریبی شیخ طوسی در آثارش، فصلنامه فروغ وحدت، شماره 30، زمستان. 1391.
15. بررسی جنبه های اعجاز قرآن کریم در تفسیر کاشف، دوفصلنامه عروج اندیشه، شماره 5 و 6، بهار و تابستان 1391 و پاییز و زمستان. 1391.
16. تفسیر آیات نماز شب در قرآن کریم، پنجره-ای به سوی ملکوت (ویژه نامه ماه مبارک رمضان فصلنامه جبل المتین)، تابستان 1392.
17. نگاهی به آداب و رسوم دوره جاهلیت از منظر قرآن و تاریخ، فصلنامه جبل المتین، شماره 3 و 4، تابستان و پاییز. 1392.

ترجمه مقالات

1. نوروز باستان، ترجمه بحث النيروز كتاب درس اللغة و الأدب، نوشته محمد محمدى، فصلنامه همراز، شماره 4، بهار 1387.
2. اصول و مباني روش تفسيرى در تفسير كاشف و روش كار آن، ترجمه دو فصل از كتاب المنهج الترابطى و نظرية التأويل؛ دراسة فى تفسير الكاشف، نوشته جواد على كسار، فصلنامه فروغ وحدت، شماره 18، زمستان 1388.

سوابق آموزشى

- تدریس «تفسیر موضوعی قرآن»، «قرآن کریم 2 (روان-خوانی قرآن)»، کارشناسی، دانشگاه امام علی (ع)، 1392-1395
- تدریس «روش تحقیق»، «فقه الحدیث»، «متون ادعیه»، کارشناسی، دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم - تهران، 1393-1395
- تدریس «آشنایی با علوم حدیث»، «آشنایی با علوم قرآن و حدیث»، «آشنایی با تاریخ و علوم قرآن»، «علوم قرآنی 3»، «تاریخ حدیث تخصصی»، «علم الحدیث مقارن»، «تفسیر عمومی 1»، 1393- ادامه دارد

مدیر گروه ادبیات عرب و علوم قرآنی

جناب آقای دکتر علی اسودی

رشته علوم قرآن

قرآن به عنوان مهم ترین منبع معارف در حیات بشری از جایگاه ویژه ای برخوردار است و این سرچشمه زلال الهی سند محکم و اصیلی در شناخت اسلام عزیز می باشد. بنابراین برای شناخت قرآن فراگیری تخصصی آن بر هرد فرد مسلمانی ضروری و اجتناب ناپذیر است. چنانچه در روایت نقل شده است: ینبغی للمؤمن أن لا یعلم القرآن او یكون فی تعلمه، شایسته است مومن را که نمیرد مگر آنکه قرآن را آموخته باشد یا در حال آموختن آن باشد. قرآن در جامعه اسلامی نقش دو سویه دارد. از یک طرف برای شناخت قرآن و درک صحیح آن در حوزه های دینی و جامعه اسلامی علوم بسیاری بوجود آمده، که از آن جمله می توان به علومى چون ادبیات، بلاغت، قرائت، تجوید، تفسیر و آشنایی با ویژگی های بیانی همانند علم به ناسخ و منسوخ، محکم و متشابه، عام و خاص، مطلق و مقید، ظاهر و نص و غیره اشاره کرد و از طرف دیگر قرآن خود منشأ پیدایش علوم مختلف در جهان اسلام بوده و علوم بسیاری از قرآن، این دریای نور و رحمت الهی به وجود آمده است. در این راستا می توان نظر قرآن به معارف کلی فلسفی و عرفانی و نیز نگاه قرآن به تاریخ و جامعه و حقوق و امثال آن را یادآور شد. بنابراین شاگردی محضر کلام الهی آراستگی به تمام این زیورها را به همراه دارد.

دروس پایه و تخصصی

دروس پایه در این رشته را می توان چنین خلاصه کرد: صرف و نحو، علوم بلاغی، منطق، کلیات علم حقوق، تفسیر عمومی، آشنایی با ادیان، آشنایی با علوم اسلامی جهان اسلام در عصر حاضر، روش تحقیق، فرهنگ تقریب، زبان و ادبیات فارسی و زبان تخصصی (انگلیسی). دروس تخصصی این رشته را نیز می توان در این دروس خلاصه کرد: علوم بلاغت، مفردات قرآن، تفسیر موضوعی، تفسیر ترتیبی مکاتب و روش های تفسیری علوم قرآن، تاریخ قرآن تخصصی، تاریخ حدیث تخصصی و باستان شناسی قصص قرآن.

بسترهای آموزش

از هر وسیله و زمینه ای که سریع تر و آسان تر بتواند دانشجو را به سر منزل مقصود رساند قطعاً بهره می گیریم. بنابراین آموزش های علمی لازم گرچه عمدتاً در کلاس درس و به شکل تئوریک است ولی منحصر به آن نیست.

زمینه های تبحر فارغ التحصیلان

با فراگیری تخصصی رشته علوم قرآن دانشجو نه تنها دید کلی نسبت به قرآن به دست می آورد و می تواند رویکرد قرآن به انسان، جامعه،

تاریخ، طبیعت و هستی را بداند و زندگی خویش را بر اساس این رویکرد نورانی تعریف کند بلکه قدرت تفسیر موضوعات قرآنی را نیز به دست می آورد و می تواند ابعاد بی نهایت قرآن را در حد توان خویش فهمیده و در کرانه بی نهایت حیات بشری ساری و جاری کند.

کیفیت ادامه تحصیل

امکان ادامه تحصیل در رشته علوم قرآن تا مقطع دکتری در دانشگاههای داخل وجود دارد که از آن جمله دانشگاه تهران، تربیت مدرس و غیره را می توان نام برد. با عنایت به اشتراکات دروس این رشته امکان ادامه تحصیل فارغ التحصیلان در حوزه های علمیه نیز وجود دارد.

چشم انداز و آتیه شغلی فارغ التحصیلان

با وجود پیدایش مراکز تحقیقی متعدد در ایران در سالیان بعد از انقلاب اسلامی، نیاز مبرم به کارشناسان علوم قرآنی محسوس است و قابلیت جذب فارغ التحصیلان در این مراکز کاملاً مهیاست. البته مراکز آموزشی و پرورشی به فارغ التحصیلان این رشته به عنوان دبیر دینی، عربی و دروس معارف اسلامی نیاز روز افزونی دارد و در صورت ارتقاء، در مراکز آموزش عالی و دانشگاه ها امکان جذب وجود دارد و فارغ التحصیلان این رشته با توجه به تسلط به زبان عربی و انگلیسی در مراکز تحقیقی و فرهنگی داخل و خارج کشور فرصت شغلی بالایی دارند.

اساتید

سعی شده است از اساتید برجسته و صاحب نظر این رشته استفاده شود و اساتید گروه، تجربه تدریس و تحقیق کافی و وافی را در حوزه و دانشگاه دارا می باشند.

کیفیت دروس تخصصی ارائه شده

تلاش شده کلاس ها از فضای کمی و کیفی عالی برخوردار باشد و فرصت تحقیق و تدریس در طول تحصیل به هیچ وجه ضایع نشود و دغدغه های تحصیلی مانع از پیشرفت دانشجو نباشد.

رشته علوم حدیث

سنت، جامع ترین منبع برای شناخت اسلام است که شامل گفتار، کردار و تأییدات معصوم (ع) بوده و از این منبع شریف در اصطلاح به «حدیث» تعبیر شده است.

اهمیت احادیث به گونه ای است که شناخت قرآن و شناخت درست پیشوایان دینی و معارف اسلامی مرهون این سرچشمه زلال است که در هر زمان در آن معرفتی جدید بر جامعه اسلامی به ارمغان رسیده است. البته توجه به نقل قول و روایت حدیث، اهمیت بسیاری دارد. بنابراین برای تحصیل احادیث صحیح، معیارها و ضوابط خاصی متصور شده است و علماء بررسی سندی احادیث و توجه به مفاهیم و سازگاری آن با قرآن و در نهایت در اعماق آن با عقل را در تشخیص و تمییز احادیث صحیح از ناصحیح راه اساسی دانسته اند و به صورت تخصصی احادیث رسیده با فقه الحدیث و شناخت رجال آن نزد ایشان مورد حدیث شناسی دقیق قرار گرفته است و با جدیت و تلاش در این مسیر هر روز افق تازه ای در مقابل دیدگان جهان اسلام گشوده می شود.

دروس پایه و تخصصی

دروس پایه در این رشته را می توان در این دروس خلاصه کرد: صرف و نحو، علوم بلاغی، زبان و ادبیات فارسی، منطق، کلیات علم حقوق، آشنایی با علوم اسلامی جهان اسلام در عصر حاضر، آشنایی با ادیان، تفسیر عمومی، روش تحقیق، فرهنگ تقریب، زبان تخصصی (انگلیسی) و نیز دروس تخصصی در این رشته را می توان در این دروس خلاصه کرد: ضوابط و ملاک های نقد متون حدیث، تاریخ حدیث اختصاصی، احادیث، احادیث موضوعه، احادیث مشترک امامیه و اهل سنت، فقه الحدیث، سهم حدیث در تفسیر قرآن و تاریخ قصص قرآن، سهم حدیث در ادبیات فارسی و عربی، شرح و تفسیر گزیده نهج البلاغه.

بسترهای آموزش

همان طور که اشاره شد، از هر وسیله و زمینه ای که سریع تر و آسان تر بتواند دانشجوی را به سر منزل مقصود برساند قطعاً بهره می گیریم. بنابراین آموزش های علمی لازم گرچه عمدتاً در کلاس درس و به شکل تئوریک است ولی منحصر به آن نیست.

زمینه های تبحر فارغ التحصیلان

دانشجوی رشته علوم حدیث با فراگیری تخصصی علوم حدیث، قدرت شناخت معارف گوناگون را به دست می آورد و شناخت اسلام و ابعاد گوناگون آن از طریق احادیث حاصل می شود. دانشجوی این رشته می تواند احادیث قابل اعتماد را از احادیث ساختگی که جهان اسلام را دچار مشکل کرده است تفکیک کند و با آشنایی با تاریخ حدیث، علم الحدیث، فقه الحدیث، علم درایه و علم رجال، نقد حدیث و سهم صحیح حدیث برای دانشجویان این رشته به ارمغان می آید.

کیفیت ادامه تحصیل

هم اکنون امکان ادامه تحصیل در رشته علوم حدیث که رشته نوپایی است تا مقطع کارشناسی ارشد در بعضی دانشگاه های داخل وجود دارد. ان شاء الله در آینده نزدیک مقطع دکتری آن را نیز شاهد خواهیم بود. با عنایت به اشتراکات دروس این رشته امکان تحصیل فارغ التحصیلان در حوزه های علمیه نیز وجود دارد.

چشم انداز و آتیه شغلی فارغ التحصیلان

فارغ التحصیلان رشته علوم حدیث، کارشناس علوم اسلامی تلقی می شوند و جذب آن ها در مراکز آموزشی و پرورشی به عنوان دبیر دینی، عربی، دروس اسلامی و مربی امور تربیتی وجود دارد و همچنین فارغ التحصیلان در صورت ارتقاء از مرحله کارشناسی می توانند به عنوان مدرس معارف اسلامی دانشگاه ها و دروس تخصصی رشته علوم حدیث جذب مراکز آموزشی و پژوهشی شوند. البته در مراکز تحقیقی و فرهنگی داخل و ریزنی های فرهنگی خارج از کشور برای این دسته از فارغ التحصیلان با توجه به فراگیری احادیث مقارن و تسلط بر زبان عربی و انگلیسی فرصت های شغلی خوبی وجود دارد.

اساتید

سعی شده است از اساتید برجسته و صاحب نظر این رشته استفاده شود و اساتید گروه، تجربه تدریس و تحقیق کافی و وافی را در حوزه و دانشگاه دارا می باشند.

رشته زبان و ادبیات عربی

text

رشته تاریخ اسلام

هدف از رشته تاریخ اسلام در دانشگاه مذاهب اسلامی، تربیت دانش آموختگانی متعهد به اسلام و انقلاب است که با برخورداری از روحیه همگرایی اسلامی، درکی درست از حال و آینده جهان اسلام و پشتوانه شایسته علمی از تاریخ اسلام، توان فعالیت های آموزشی، پژوهشی و فرهنگی در حوزه تاریخ اسلام به ویژه در محیط های چند مذهبی را داشته باشند.

دروس پایه و تخصصی

دروس پایه شامل: ادبیات عرب، ادبیات انگلیسی و دروس عمومی است که دانشجویان تا حد تسلط نسبی از آن بهره مند می شوند و دروس تخصصی شامل: دروس نظری از قبیل تاریخ تخصصی اسلام در دوره های مختلف از صدر اسلام تا روی کار آمدن امپراطوری عثمانی، تاریخ معاصر جهان اسلام، تاریخ ایران اسلامی در دوره های مختلف، تاریخ فرق و مذاهب اسلامی، تاریخ جهان و دروس مهارتی مانند روش تحقیق در تاریخ، آشنایی با منابع، تاریخ نگاری در اسلام، فلسفه تاریخ و... است.

بسترهای آموزش

بخشی از آموزش ها به صورت نظری در کلاس های آموزشی با استفاده از امکانات کمک آموزشی نظیر فیلم، اسلاید، نقشه و... خواهد بود، بخشی در قالب آموزش های کارگاهی و عملی با ارایه مکتوب نتایج مطالعات و تحقیقات دانشجویان و جلسات مباحثه، بخش دیگر در قالب مطالعات و آموزش های میدانی در سه سطح درون استانی، برون استانی و برون مرزی با تنظیم گزارش بررسی ها و مشاهدات و بخشی نیز در قالب سمینارهای تخصصی و سلسله نشست های علمی با موضوعات مختلف و اساتید متنوع ارائه می شود.

زمینه های تبحر فارغ التحصیلان

دانش آموختگان این رشته علاوه بر تبحر در آموزش های عمومی همچون تسلط نسبی بر زبان های عربی و انگلیسی و نیز آشنایی با شاخه های مختلف علوم اسلامی به طور تخصصی در دو سطح نظری با مباحث مختلف تاریخ اسلام و شاخه های متعدد آن و به صورت کاربردی با شیوه های پژوهشگری و تحلیل در عرصه تاریخ اسلام آشنا می شوند. اجمالاً نقش و توانایی های دانش آموختگان این رشته این گونه تعریف شده است: توان دستیاری پژوهش در حوزه تاریخ، توان تدریس در مراکز آموزشی، توان فعالیت های علمی و فرهنگی در داخل و خارج از کشور به ویژه محیط های چند مذهبی، توان نشر تفکر و فرهنگ تقریب به ویژه در حوزه تاریخ اسلام و آمادگی برای ادامه تحصیل در مقاطع تحصیلات تکمیلی.

کیفیت ادامه تحصیل

در بسیاری از دانشگاه های سراسری و آزاد، از جمله دانشگاه مذاهب اسلامی، امکان ادامه تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد وجود دارد. دوره دکتری تخصصی (ph.d) هم در برخی دانشگاه های کشور از جمله دانشگاه تهران، دانشگاه تربیت مدرس، دانشگاه اصفهان و... وجود دارد. به علاوه در خارج از کشور در دانشگاه های غرب و نیز جهان عرب این رشته تا مقطع دکتری تدریس می شود.

چشم انداز و آتیه شغلی فارغ التحصیلان

هم اکنون اکثر دانش آموختگان این رشته در دوره های مختلف جذب بازار کار شده اند و البته برخی نیز همچنان مشغول به تحصیل هستند. علاوه بر این با توجه به تغییر نگرشی که در جامعه نسبت به این رشته در حال تحقق است و رشته تاریخ را از یک رشته معطوف به گذشته به یک رشته معطوف به آینده و علمی برای فراد تبدیل می کند و با توجه به توسعه مراکز پژوهشی و آموزشی که در این زمینه در سال های اخیر فعالیت خود را آغاز کرده اند. می توان گفت که «دانش آموختگان زبده» این رشته یقیناً بیکار نخواهد ماند.

اساتید

تقریباً اکثریت قریب به اتفاق اساتید این رشته در دانشگاه از اساتید توانمند و متخصص هستند و با درجات استادی یا دانشیاری با تعداد تألیفات فراوان در این رشته مشغول به تدریس هستند، به ویژه گروه آموزشی نسبت به دروس تخصصی دانشجویان در این بعد توجه ویژه دارد. استادانی چون آقایان دکتر خضری، دکتر ولوی، دکتر سپهری، دکتر قاندان، دکتر اردوش، حجت الاسلام مهاجری و حجت الاسلام روحانی از جمله اساتید مزبور هستند.

کیفیت دروس تخصصی ارائه شده

طبیعی است با توجه به این که رشته تاریخ اسلام اساساً در سایر دانشگاه ها مربوط به دروس های تحصیلات تکمیلی است و در هیچ دانشگاهی در مقطع کارشناسی ارائه نمی شود، بنابراین دروس نیز دو وجه دارند. برخی دروس با دروس متناظر در رشته تاریخ در سایر دانشگاه ها هماهنگ هستند و برخی دروس نیز متناسب با رشته خاص این دانشگاه منحصر به فرد و در سطح خوبی ارائه می شوند و جالب تر آنکه بعضی دروس نیز با دروس مقطع کارشناسی ارشد سایر دانشگاه ها تطابق دارد.

موفقیت فارغ التحصیلان رشته تاریخ اسلام

از مجموع فارغ التحصیلان این رشته، بیش از 60 درصد در دوره های تحصیلات تکمیلی دانشگاه های معتبر کشور پذیرفته شده اند.

رشته کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث

فصل اول

مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث

1- تعریف و هدف :

به منظور تربیت و تامین نیروی انسانی متعهد و آگاه به فرهنگ و معارف اسلامی و با توجه به لزوم تحول در برنامه های درسی، اقدام به تهیه و تدوین برنامه درسی کارشناسی ارشد شده است.

اهداف این برنامه عبارتند از:

1. عمق بخشیدن به آموزشهای قرآن و حدیث
2. ارائه برنامه های متناسب با نیازهای آموزشی روز
3. مهیا ساختن زمینه های تحقیق و پژوهشی
4. برقراری تناسب بین دو بخش قرآن و حدیث

2- تعداد و نوع واحدهای درسی

واحدهای درسی مجموعاً 32 واحد که 28 واحد آن آموزشی - پژوهشی و 4 واحد پژوهشی محض است. از این 4 واحد، یک واحد به سمینار پژوهشی و 3 واحد به پایان نامه اختصاص دارد.

3- شرایط ورود و پذیرش دانشجو

- 1- پذیرش دانشجو بر اساس مقررات و ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از طریق آزمون کارشناسی ارشد سازمان سنجش و آموزش کشور خواهد بود.
- 2- داوطلبان پذیرفته شده در مرحله اول (چند برابر ظرفیت) موظفند در مصاحبه علمی شرکت کنند.
- 3- دانشجویان موظفند علاوه بر دروس این برنامه، دروسی را که لازم است نیز به عنوان پیشنیاز بگذرانند. در این دروس نمره قبولی در هر درس پذیرفته شده در میانگین نمره دانشجو منظور نمی گردد.

رشته کارشناسی ارشد تاریخ اسلام

مقدمه

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَالُهَا * ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ (محمد / 10 و 11)

ایران اسلامی و جهان اسلام در پی گذار از مرحله بیداری، برآند تا جایگاه نوین و بالنده خود را در جهان بحران زده کنونی تثبیت کنند و در این مسیر از یک سو از توانمندیها و فرصتهایی نوید بخش برخوردارند و از سوئی دیگر با کاستی ها و تهدیدها، امت اسلامی تاکنون نیازمند بصیرتی نافذ و آگاهی هایی ژرف است که بی گمان بخشی از آن را باید از مطالعات و پژوهشهای تاریخی به چنگ آورد. دانشگاه مذاهب اسلامی به عنوان نهادی علمی که در چارچوب رسالتها و آرمانهای برخاسته از انقلاب اسلامی و مقررات و ضوابط جمهوری اسلامی ایران، تربیت دانش آموختگان دارای رویکرد تقریبی و همگرایی بین نخبگان و نهادهای علمی جهان اسلام را بی

می‌گیرد، با توجه یک دهه تجربه دوره کارشناسی تاریخ اسلام، راه اندازی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته تاریخ اسلام را با چهارگرایش در دستور کار خود قرار داده است.

ویژگیهای برنامه

این برنامه پس از مطالعات اولیه نیاز سنجی و امکان سنجی و مطالعات محیطی، طی مراحل زیر تدوین شده است:

* تعیین هدف

* تعیین گرایشها

* تعیین حوزه های آموزشی

* تعیین عناوین واحدها و وزن آنها

* تدوین سرفصلها

* اعتبار بخشی

این برنامه به دلیل توجه به ابعاد مختلف مطالعات تاریخ اسلام از جامعیت نسبی برخوردار است، ولی در مرحله اجرا، راه اندازی هر یک از گرایشها بر اساس اولویت بندی و منوط به فراهم نمودن زمینه ها و امکانات مورد نیاز است.

هدف کلی رشته و راهکارهای تحقق آن

هدف رشته کارشناسی ارشد ناپیوسته تاریخ اسلام دانشگاه مذاهب اسلامی عبارت است از:

تربیت دانش آموختگان متعهد به اسلام و انقلاب اسلامی و برخوردار از روحیه همگرایی اسلامی که با آگاهی از فرصتها و تهدیدهای جمهوری اسلامی ایران و جهان اسلام و با آگاهی تخصصی از تاریخ اسلام، توان فعالیتهای پژوهشی و آموزشی در یکی از گرایشهای زیر را به ویژه در محیطهای چند مذهبی داشته باشند: تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی، تاریخ فرق و مذاهب اسلامی، تاریخ معاصر جهان اسلام و سیره پیامبر اعظم (ص).

بخشی از هدف رشته بیش از آن که در قالب واحدهای درسی قابل پیگیری باشد، در فضای آموزشی و غیر رسمی قابل تحقق است؛ مانند: محیط معنوی و اخلاقی، محیط تقریبی با حضور اساتید دارای رویکرد تقریبی و تعامل مستمر دانشجویان از مذاهب مختلف با یکدیگر، محیط علمی با حضور اساتید و محققان مبرز، کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی مناسب، کارگاههای پژوهشی، معرفی منابع و مآخذ تخصصی و در دسترس بودن آن، متون کمک درسی متنوع و عمیق، سمینار، بازدیدهای علمی و تقویت ارتباطات بین دانشگاهی داخلی و بین المللی.

حیطه های آموزشی

مهمترین حیطه های برنامه ریزی آموزشی عبارتند از :

* تاریخ اسلام

* برخورداری از نگرش انتقادی به چارچوب نظری از تاریخ نگاری مرسوم و احاطه به ابزارهای تجزیه و تحلیل تاریخی.

* فرهنگ و تمدن اسلامی

* فرق و مذاهب اسلامی

* جهان اسلام در دوران معاصر

* سیره پیامبر اعظم (ص)

واحدهای درسی و طول دوره :

محتوای درسی پیش بینی شده برای تحقق اهداف آموزشی در قالب 32 واحد دروس اصلی و 16 واحد دروسی جبرانی عرضه می شود که دسته بندی آن چنین است.

الف - دروس جبرانی (معارف اسلامی، زبان و مهارتهای پژوهشی) ویژه آن دسته از پذیرفته شدگان که در آزمون ورودی، نمره لازم را

کسب نکرده اند.

معارف اسلامی 4 واحد

زبان فارسی (متناسب با رشته) 2 واحد

زبان عربی (متناسب با رشته) 2 واحد

زبان انگلیسی (متناسب با رشته) 4 واحد

مهارت‌های پژوهشی 4 واحد

جمع 16 واحد

ب - دروس اصلی (شامل دروس مشترک، دروس تخصصی هر گرایش و پایان نامه):

دروس مشترک 12 واحد

دروس تخصصی هر گرایش 16 واحد

پایان نامه 4 واحد

جمع 32 واحد

طول دوره آموزشی نیز هماهنگ با آئین نامه های آموزشی مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و آئین‌نامه‌های داخلی دانشگاه مذاهب اسلامی در دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته تاریخ اسلام با چهار گرایش تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی، تاریخ فرق و مذاهب اسلامی، تاریخ معاصر جهان اسلام، و سیره پیامبر اعظم (ص)، 4 نیمسال تحصیلی است که در صورت نیاز تا یک نیمسال دیگر برای نگارش و دفاع از پایان نامه قابل تمدید است.

آن دسته از پذیرفته شدگانی که به موجب این برنامه ملزم به گذراندن تا 16 واحد دروس جبرانی هستند، یک نیمسال به طول دوره آنها افزوده خواهد شد.

شرایط پذیرش دانشجو

پذیرش دانشجو در این رشته از طریق آزمون کارشناسی ارشد مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری انجام خواهد شد و از معرفی شدگان از طریق آزمون سراسری، بر اساس آئین نامه های دانشگاه مذاهب اسلامی مصاحبه علمی به عمل می آید. کلیه دانش آموختگان مقطع کارشناسی می توانند در این آزمون شرکت نمایند و پذیرفته شدگان باید در حد قابل قبول از علوم و معارف اسلامی، زبان عربی و انگلیسی مطلع باشند و به لحاظ قابلیت‌های جسمی و روحی توان گذراندن موفق دوره را داشته باشند.

نقش و تواناییهای دانش آموختگان :

- توان تحقیق و نوآوری در عرصه های تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی، تاریخ فرق و مذاهب اسلامی، تاریخ معاصر جهان اسلام و سیره پیامبر اعظم (ص).

- توان تدریس دروس تاریخ در مدارس و مراکز آموزش عالی.

- توان بهره گیری از محتوای تخصصی چهارگرایش مذکور در جهت تقویت بنیه علمی حرکت تقریب مذاهب اسلامی

- توان فعالیتهای فرهنگی و تبلیغاتی در محیط های چند مذهبی

- توان ورود به دوره های دکتری مرتبط

رشته دکتری تاریخ اسلام

رشته دکتری علوم قرآن و حدیث

